

Oog voor elkaar, klaar voor de toekomst

Hoofdlijnenakkoord 2026-2030

PRO – D66 – VVD – ChristenUnie-SGP

Voorwoord

Oog voor elkaar, klaar voor de toekomst.

Zeist is een bijzondere gemeente. Een plek waar mensen met verschillende achtergronden, overtuigingen en levensstijlen prettig samenleven. Ons dagelijks leven wordt getekend door onze prachtige bossen, lanen, parken en onze rijke geschiedenis. Deze groene en historische basis maakt Zeist uniek. We koesteren dit niet alleen, maar we gebruiken het ook als ons belangrijkste kompas voor keuzes richting de toekomst.

In een open samenleving komen we pas echt vooruit als we elkaar ontmoeten, naar elkaar luisteren en juist onze verschillen benutten. Die ontmoeting gebeurt natuurlijk in goede gesprekken of via mooie initiatieven, maar óók buiten op straat. Hoe we onze dorpspleinen, parken en buurten inrichten, bepaalt dus direct hoe we met elkaar samenleven en hoe verbonden we ons voelen. Zeker in een tijd van onzekerheid is het cruciaal dat we elkaar makkelijk kunnen blijven opzoeken.

Die onzekerheid is niet abstract. We leven in een wereld waarin geopolitieke spanningen toenemen, digitale dreigingen groeien en crises sneller voelbaar kunnen worden in het dagelijks leven van inwoners. Juist daarom is een sterke, verbonden en weerbare lokale samenleving van groot belang. Vrijheid, veiligheid en een goed functionerende gemeenschap zijn geen vanzelfsprekendheden, maar vragen om aandacht, voorbereiding en onderlinge betrokkenheid. In Zeist nemen we die verantwoordelijkheid serieus.

In Zeist laten we niemand aan de zijlijn staan. Juist nu de verschillen in de samenleving en ook in onze wijken en buurten toenemen, zetten wij ons in voor een gemeente waarin iedereen bestaanszekerheid, kansen en perspectief heeft. We hebben grote waardering voor vrijwilligers en mantelzorgers, die iedere dag opnieuw van onschatbare waarde zijn voor onze samenleving. Zij maken vaak het verschil.

We geloven in een samenleving waarin inwoners, familieleden en burens zoveel mogelijk naar elkaar omzien en elkaar helpen. Professionele zorg moet beschikbaar zijn wanneer dat nodig is, maar menselijk contact, betrokkenheid en ondersteuning vanuit de omgeving vormen de basis van een sterke en verbonden gemeenschap. Daarom investeren we in ondersteuning, ontmoeting, laagdrempelige hulp dichtbij huis en een betekenisvol leven. We willen dat iedere inwoner zich gezien, geholpen en verbonden voelt; juist wanneer het leven even tegenzit.

Tegelijkertijd staan we in Zeist voor flinke opgaven. Onze ruimte is schaars, terwijl we veel ruimte nodig hebben: voor nieuwe woningen, werkplekken, veilig verkeer en schone energie. We kunnen simpelweg niet alles overal en tegelijk doen. Dat vraagt om duidelijke en eerlijke keuzes. Daarbij kiezen we altijd voor kwaliteit boven kwantiteit. Nieuwe plannen moeten de groene structuur van Zeist versterken, onze geschiedenis respecteren en iets toevoegen aan de leefbaarheid van buurten. We bouwen voort op wat Zeist zo mooi maakt, en we bieden ruimte aan vernieuwing die goed past bij de schaal van onze dorpen.

We dromen van een Zeist waarin iedereen mee kan doen en gelijke kansen krijgt, ongeacht wijk, achtergrond of inkomen. Door te investeren in scholen, sport en cultuur, zorgen we ervoor dat ieder kind en elke volwassene eigen talenten kan ontdekken. Vrijheid en inclusie zijn voor ons vanzelfsprekend: iedereen moet altijd zichzelf kunnen zijn en zich veilig voelen in onze gemeente.

Maar échte verbinding ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om vertrouwen en de ruimte voor eigen initiatieven vanuit de samenleving. We betrekken onze inwoners actief bij plannen die hun directe leefomgeving raken en geven hen daadwerkelijk invloed op de keuzes die we maken. Zo bouwen we samen aan een overheid die luistert en de regie neemt bij het oplossen van maatschappelijke problemen. Zeist is een gemeente waar iedereen zich gehoord en vertegenwoordigd voelt.

Kortom, we bouwen aan een Zeist waarin onze ruimte, onze samenleving en onze economie in balans zijn. Dat betekent:

- Een groene leefomgeving die zorgt voor gezondheid, sterke natuur en verkoeling.
- Een gemeente die trots is op haar geschiedenis en dit ook laat zien.
- Gezellige en veilige wijken waar we ons thuis voelen en we elkaar makkelijk tegenkomen.
- Gelijke kansen voor iedereen door te investeren in onderwijs, sport en cultuur.
- Een lokale economie vol innovatie en kennis, die past bij de identiteit van Zeist en de regio.
- Bij de ontwikkeling van de buitenruimte zorgen we dat deze past bij Zeist en dat deze onze leefomgeving altijd een stukje mooier maakt.
- Een gemeente die op basis van vertrouwen met de samenleving werkt aan bestaanszekerheid, kansen en perspectief, zodat in Zeist iedereen mee kan doen.

Bij de totstandkoming van dit akkoord zijn we in gesprek gegaan met maatschappelijke organisaties en hebben aan alle politieke partijen van de gemeenteraad gevraagd wat zij belangrijk vinden voor de komende jaren. Dit akkoord zien wij als een basis en een handreiking om de uitdagingen voor de komende tijd meer in gezamenlijkheid op te pakken en uit te werken; in partnerschap.

Een sterke gemeente ontstaat door de krachten te bundelen: we verbinden het verleden met de toekomst, de buitenruimte met de mens, en we zoeken de balans tussen ontwikkelen en behouden. Als gemeente nemen we hierin een actieve rol. We hakken

knopen door en nemen de regie als dat moet, maar we laten ook met een gerust hart los als de samenleving het zélf kan.

In dit hoofdlijnenakkoord kiezen we voor een indeling, die goed aansluit bij de leefwereld van onze inwoners in plaats van traditionele beleidsdomeinen. De grote maatschappelijke opgaven – zoals wonen, zorg, klimaat en samenleven – worden door inwoners immers in samenhang ervaren en niet als losse beleidsterreinen. We benoemen veel onderwerpen die ‘we’ gaan oppakken. Dat doen we steeds zoveel mogelijk samen met onze partners en de samenleving.

Deze indeling helpt om scherpere keuzes te maken, samenhang te versterken en prioriteiten explicieter te verbinden aan wat mensen dagelijks raakt in hun buurt, hun bestaanszekerheid en hun toekomst. Met dit hoofdlijnenakkoord bieden we een herkenbaar, richtinggevend en uitvoerbaar kompas, waarmee we de verbinding in Zeist versterken en klaar zijn voor morgen.

Zeist, 20 mei 2026

De formerende partijen,

Martine Folkersma, PRO
Frans Dekker, PRO

Angèle Welting, D66
Ruben Pattiasina, D66

Walter van Dijk, VVD
Bar Bakker, VVD

Annet Ploeg, ChristenUnie-SGP
Julian Wassink, ChristenUnie-SGP

ZEIST

ChristenUnie SGP

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1 Gezonde en duurzame toekomst	6
1.1 Passend wonen	6
1.2 Economie en brede welvaart	8
1.3 Mobiliteit	10
1.4 Groen, klimaat en grondstoffen	12
1.5 Energie	14
2 Zeker van elkaar	16
2.1 Rondkomen en meedoen	16
2.2 Zorg en ondersteuning	18
2.3 Onderwijs en gelijke kansen	20
2.4 Iedereen hoort erbij	22
2.5 Kunst, cultuur en erfgoed	24
3 Fijn leven in de buurt	26
3.1 Ontmoeting	26
3.2 Leefbaarheid	28
3.3 Veiligheid	30
4 Gemeente in verbinding	32
4.1 Samen plannen maken	32
4.2 Een open en betrouwbaar bestuur	34
4.3 Een behulpzame overheid	36
4.4 Slim en veilig digitaal	38
4.5 Gezonde en eerlijke financiën	40
Bijlage portefeuillevdeling	42

1 Gezonde en duurzame toekomst

1.1 Passend wonen

Ambitie

Iedereen verdient een fijne plek om te wonen. Of het nu om een jongere gaat die voor het eerst op zichzelf gaat wonen, een gezin dat ruimte zoekt om te groeien, of een oudere die liever wat kleiner en gelijkvloers wil wonen. Toch is het op dit moment voor veel mensen ontzettend moeilijk om in Zeist een betaalbare en passende woning te vinden, ook voor eenpersoonshuishoudens. Dat trekken we ons aan.

We houden daarom stevig vast aan de ambitie die we in Zeist al hadden: we gaan door met de bouw van 4.000 woningen in de periode tot 2030. De afgelopen jaren hebben we veel stappen gezet als het gaat om onderzoek en het aanwijzen van locaties. Nu richten we ons op de uitvoering: we gaan écht bouwen. Dat doen we het liefst binnen onze bestaande dorpen en wijken, dicht bij het openbaar vervoer, de winkels en de zorg. We bouwen bovendien niet zomaar huizen, maar we ontwikkelen levendige, diverse buurten waar het voor iedereen prettig leven is. We behouden het groene karakter en versterken dit waar mogelijk.

Uitgangspunten

- Beter omgaan met de ruimte: Omdat de ruimte in Zeist schaars is, kijken we naar creatieve oplossingen. We maken vaker woningen in lege kantoorpanden, we maken het splitsen van grote huizen eenvoudiger en we plaatsen waar dat past een extra verdieping op bestaande gebouwen ('optoppen'). Ons beleid duurzaam bouwen blijft ons uitgangspunt.
- Doorstroming belonen: We bouwen meer voor het middensegment (zowel huur als koop). Daarbij onderzoeken we of we voorrang kunnen geven aan inwoners die een sociale huurwoning in Zeist achterlaten. Zo verhuist er iemand naar een passende woning én komt er weer een betaalbaar huis vrij voor een ander.
- Bestaande afspraken komen we na: We zijn een betrouwbare overheid. Afspraken die in het verleden al definitief zijn gemaakt met bouwers en woningcorporaties, respecteren we.
- Gemeenschappen: Bouwen is voor ons meer dan het stapelen van stenen. We bouwen gemeenschappen. Daar horen maatschappelijke voorzieningen bij.

Wat gaan we doen?

- **Van papier naar praktijk:** We gaan onze vergunningprocedures versnellen en belemmeringen wegnemen, zodat de woningen die al zijn gepland ook daadwerkelijk snel gebouwd worden.
- **Bouwen voor elke portemonnee:** Bij nieuwe bouwprojecten is voortaan twee derde van de woningen 'betaalbaar' (volgens de nieuwe landelijke regels). Daarvan is altijd minimaal 30% sociale huur. We proberen er telkens een schepje bovenop te doen: bij ieder nieuw project gaan we met de bouwer in gesprek om te kijken of we dat percentage sociale huur naar 35% kunnen verhogen. Dit streefpercentage leggen we vast in de differentiatietabel. We snappen dat dit afhangt van de locatie, maar we spannen ons hiervoor in.
- **'Revolving fund' sociale woningbouw:** Soms is het bij een project redelijkerwijs niet mogelijk om voldoende betaalbare woningen te bouwen in lijn met de Wet versterking regie volkshuisvesting. In die gevallen moet de bouwer een bedrag storten in een speciaal gemeentefonds, het 'revolving fund' sociale woningbouw. Met dat geld worden vervolgens ergens anders in Zeist wél sociale huur gerealiseerd. Dit mag geen makkelijke ontsnappingsroute voor bouwers worden.
- **Woningen middeninkomens:** Een belangrijk aandachtspunt ligt de komende vier jaar op het ontwikkelen van meer woningen voor middeninkomens. Het aanbod voor middeninkomens is beperkt in Zeist en dat knelt, vooral omdat we mensen in maatschappelijke relevante beroepen in de zorg, het onderwijs en de veiligheid graag een woning willen kunnen bieden in Zeist.
- **Een openbare 'woningboekhouding':** We willen dat het voor iedereen helder is wat er gebeurt. Daarom maken we een openbaar overzicht waarin iedereen online kan zien welke bouwprojecten er lopen en hoeveel woningen van welk type we per jaar verwachten op te leveren. We werken dit minimaal één keer per jaar bij.
- **Meer ruimte voor woningcorporaties:** Onze lokale woningcorporaties krijgen meer mogelijkheden om niet alleen sociale huur, maar ook huurwoningen in het middensegment te bouwen.
- **Snel helpen met flexwoningen:** Om sneller mensen in woningnood te helpen, gaan we meer mogelijkheden bieden om op tijdelijk beschikbare locaties flexwoningen te plaatsen.
- **Logische en veilige verbindingen:** Als we nieuwe woningen bouwen, zorgen we direct dat de aansluiting op wandel- en fietsroutes en openbaar vervoer goed geregeld is, zodat men minder afhankelijk is van de auto.
- **Behoeftes senioren:** We gaan met seniorenorganisatie in overleg om te zien waar en wat de woonbehoefte van senioren is.

1.2 Economie en brede welvaart

Ambitie

In Zeist zijn we ontzettend trots op onze ondernemers. Zij zorgen voor banen en onmisbare voorzieningen in onze dorpen, zoals winkels, horeca en cultuur. We kiezen in Zeist nadrukkelijk voor 'brede welvaart'. Dat betekent dat economische groei voor ons niet het enige doel is; het moet altijd hand in hand gaan met een fijne leefomgeving, duurzaamheid en een hechte samenleving.

Omdat de ruimte in onze gemeente schaars is, moeten we keuzes maken. We geven vooral ruimte aan bedrijven die passen bij het karakter van Zeist: innovatief, duurzaam en gericht op hergebruik (circulair). Samen met onze ondernemers en de regio bouwen we aan een economie die klaar is voor de toekomst en waarin we niemand achterlaten.

Uitgangspunten

- **Balans tussen economie en leefomgeving:** Economische ontwikkeling gebeurt altijd binnen wat de natuur en onze leefomgeving aan kunnen.
- **Zuinig op onze ruimte:** We gaan zorgvuldig om met de weinige ruimte die we hebben en geven voorrang aan toekomstgerichte bedrijvigheid die past bij het economisch profiel van Zeist zoals vastgelegd in ons Economisch Kompas.
- **Een overheid die meedenkt:** We willen een betrouwbare en toegankelijke gemeente zijn. We geven ondernemers de ruimte om te groeien door regels te verminderen.
- **Iedereen doet mee:** We bouwen aan een arbeidsmarkt waar iedereen de kans krijgt om mee te doen en zijn of haar talenten te ontwikkelen.
- **Samenwerken over gemeentegrenzen:** Omdat de economie niet stopt bij de gemeentegrens, zoeken we actief de samenwerking op met onze buurgemeenten.

Wat gaan we doen?

- **Regels schrappen en sneller helpen:** We gaan in overleg met ondernemers om onnodige regels af te schaffen, de regeldruk te verlagen en vergunningen sneller te regelen. We betrekken ondernemers en inwoners vroegtijdig bij nieuwe plannen in hun omgeving.
- **Groene en bereikbare bedrijventerreinen:** We maken onze bedrijventerreinen groener en zorgen voor goede en veilige fiets- en openbaar vervoerverbindingen. We helpen bedrijven om samen energie op te wekken en op te slaan.
- **Nieuwe ruimte voor bedrijven:** We gaan op zoek naar een plek voor een nieuw bedrijventerrein. Hier kunnen ook bedrijven naartoe verplaatsen die nu in woonwijken gevestigd zijn.

- **Innovatie stimuleren:** Samen met partners en het onderwijs ontwikkelen we het 'Utrecht Science Park Zeist'. Hier stimuleren we vernieuwingen op het gebied van zorg, duurzaamheid en digitalisering.
- **Levendig centrum en evenementen:** We trekken mooie en aansprekende evenementen naar Zeist en maken daarvoor extra subsidie vrij. Om de Slotlaan levendiger te maken, sluiten we deze straat af en toe tijdelijk af voor auto's, zodat er ruimte is voor evenementen. We investeren in onze wijkwinkelcentra zoals Kerckebosch, Vrijheidsplein en Den Dolder. Ook de warenmarkt blijft een levendige ontmoetingsplek waar bezoekers samenkomen voor verse producten, de ondernemers en de unieke sfeer die bij de Markt hoort. Ook onderzoeken we of Zeist de landelijke Koningsdag kan organiseren.
- **Meer kansen op de arbeidsmarkt:** Samen met werkgevers zorgen we voor meer stageplekken en helpen we mensen die nu nog moeilijk aan een baan komen. We gebruiken hiervoor onder andere de 'ZOU-belofte', zodat mensen zonder risico voor hun inkomen aan de slag kunnen.
- **Streng tegen vervuiling:** Onze omgevingsdienst gaat strenger controleren en handhaven wanneer bedrijven (na eerdere waarschuwingen) onze leefomgeving vervuilen of de gezondheid van onze inwoners in gevaar brengen.
- **Werkgevers behouden:** We zetten ons actief in om bestaande werkgevers, zoals de KNVB, voor onze gemeente te behouden, zodat we werkgelegenheid behouden in Zeist.
- **Trekpleister:** We gaan Zeist verder profileren als groene en cultureel aantrekkelijke trekpleister.

1.3 Mobiliteit

Ambitie

Iedere dag verplaatsen mensen zich van A naar B: naar het werk, de school van de kinderen, de sportclub of familie. We willen dat zij dit in Zeist veilig, vlot en prettig kunnen doen. Onze ambitie is een groene en bereikbare gemeente, waar het verkeer niet ten koste gaat van de leefbaarheid en frisse lucht. We geven fietsen, wandelen en het openbaar vervoer een grotere rol. De auto blijft welkom. We willen dat de gemeente Zeist voor iedereen bereikbaar is. We zorgen samen voor rustigere straten en een veilige oversteek voor onze kinderen en ouderen. Verkeer is voor ons geen doel op zich, maar een manier om te zorgen dat iedereen overal makkelijk aan kan meedoen.

Uitgangspunten

- **Balans in mobiliteit:** We willen een goede balans, waarbij de fietser en de voetganger minstens zo belangrijk zijn als de auto en de ruimte krijgen die ze verdienen.
- **Veiligheid voorop:** Of men nu wandelt, fietst of rijdt, mensen moeten veilig thuis kunnen komen. We hebben extra aandacht voor de veiligheid van kinderen, ouderen en kwetsbare deelnemers in het verkeer.
- **Veilig voelen in het donker:** Iedereen, en in het bijzonder vrouwen, moet zich ook 's avonds en 's nachts veilig over straat kunnen bewegen zonder een ongemakkelijk gevoel.
- **Iedereen doet mee:** Onze straten, stoepen en het vervoer moeten goed toegankelijk zijn voor mensen met een lichamelijke beperking.
- **Goede bereikbaarheid voor ondernemers en hulpdiensten:** Voor onze lokale winkels, bedrijven en natuurlijk de hulpdiensten (zoals ambulance en brandweer) moeten de wegen in onze buurten altijd goed en vlot begaanbaar blijven.

Wat gaan we doen?

- **Veiligere woonwijken (30 km/u):** We gaan door op basis van de Mobiliteitsvisie. We maken onze straten veiliger door de inrichting aan te passen en vaker te kiezen voor een grens van 30 kilometer per uur, zeker rondom scholen. Omdat alleen een verkeersbord vaak niet genoeg is, gaan we onderzoeken hoe we wet- en regelgeving over deze snelheid ook écht kunnen handhaven en controleren.
- **Snelle en veilige fietsroutes:** We investeren in goede, veilige en logische fietspaden, zowel binnen Zeist als naar de buurgemeenten. We hebben hierbij in het bijzonder oog voor gevaarlijke routes en fietsende scholieren. We kijken positief-kritisch naar de ontwikkeling van een nieuwe route tussen Zeist-West en het USP. Het initiatief ligt bij de provincie en vanuit Zeist werken we constructief mee mits de aanleg natuur-inclusief wordt gerealiseerd. Ondertussen gaan we voortvarend aan de slag met het verbeteren van de Bisschopsweg. We gaan hierover in overleg met gemeente De Bilt.

- **Slimme verlichting tegen donkere plekken:** We gaan onderzoeken waar we donkere fietspaden, looproutes en parkeerplaatsen kunnen voorzien van slimme en duurzame en natuurvriendelijke verlichting, zodat het gevoel van veiligheid toeneemt.
- **Beter openbaar vervoer:** We knopen de fiets- en wandelroutes beter vast aan het openbaar vervoer, zodat de bus of trein een aantrekkelijk en makkelijk alternatief wordt voor de auto. We blijven ons inzetten voor goede OV-verbindingen voor al onze kernen.
- **Meer deelfietsen en deelauto's:** We maken het makkelijker om een deelauto of deelfiets te gebruiken en zorgen voor ruime en veilige fietsparkeerplekken. Bij de bouw van nieuwe woningen maken we direct afspraken over vervoer, zodat we minder stilstaande auto's op straat hebben.
- **Meer ruimte voor groen en spelen:** We maken onze buurten mooier. We kiezen bewust voor groen, speelplekken en bankjes om elkaar te ontmoeten.
- **Aanpassingen voor mindervaliden:** We lopen ons huidige verkeersbeleid goed na en doen gerichte aanpassingen om te zorgen dat mensen met een beperking soepel door Zeist kunnen reizen.
- **Betaald parkeren:** Betaald parkeren wordt alleen ingevoerd met instemming van een meerderheid van de betreffende straat. We evalueren het parkeerbeleid regelmatig en streven ernaar dat alle bewoners hun auto in de buurt van hun huis kunnen parkeren.

1.4 Groen, klimaat en grondstoffen

Ambitie

We merken de gevolgen van klimaatverandering steeds duidelijker in Zeist: we hebben vaker te maken met warmere zomers, flinke regenbuien en lange periodes van droogte. Omdat onze gemeente zo mooi bosrijk is, brengt die droogte ook kwetsbaarheden en risico's op natuurbranden met zich mee. We kiezen er daarom vol overtuiging voor om onze gemeente groener en beter bestand tegen het weer te maken. Het gaat ons om zichtbare actie buiten in wijk of straat. Een gezonde, groene leefomgeving met waterelementen is namelijk niet alleen mooi om te zien, maar het zorgt direct voor verkoeling, beweging en gezondheid. Tegelijkertijd willen we toe naar een samenleving met veel minder restafval en veel meer hergebruik.

Uitgangspunten

- **Zuinig op onze aarde:** We willen de aarde gezond doorgeven aan de volgende generaties. Goed zorgen voor onze omgeving is een plicht die we heel serieus nemen. Omdat de natuur geen stem heeft, vertolken wij die.
- **Natuur en water wijzen de weg:** Als we keuzes maken over de inrichting van onze straten en wijken, zijn de natuur, de bodem en het water vanaf het prille begin ons uitgangspunt, en niet pas een gedachte achteraf. We hebben aandacht voor overlast van licht en geluid.
- **Voorrang versteende buurten:** We investeren bewust sneller in buurten met veel stenen en weinig groen, zodat ook daar voor iedereen gelijke kansen op een gezonde en koele leefomgeving ontstaan.
- **Afval is een grondstof:** We zien afval niet langer als iets om direct weg te gooien, maar als waardevol materiaal. Repareren, delen en hergebruiken moet veel makkelijker en logischer worden.
- **Ruimte voor groene ideeën:** We geven inwoners, wijkorganisaties en scholen de ruimte en het vertrouwen om zelf aan de slag te gaan met groen in hun eigen buurt (uitdaagrecht).
- **Dieren zijn belangrijk in het ecologisch evenwicht en zijn daarnaast voor veel mensen een essentieel onderdeel van het leven.** Daarmee verdienen ze onze zorg en aandacht.

Wat gaan we doen?

- **Verkoeling door meer bomen, planten en waterelementen:** We vergroenen buurten actief met extra bomen, beplanting en gevelgroen. Daarbij geven we nadrukkelijk voorrang aan hete, versteende wijken waar de hitte het meest gevoeld wordt. Per wijk maken we hier duidelijke groene en blauwe afspraken over.

- **Regenwater opvangen:** Bij het herinrichten van straten en schoolpleinen zorgen we dat regenwater weer de grond in kan zakken of lokaal kan worden vastgehouden. Zo spoelt schoon water niet meer zomaar het riool in.
- **Veilig wonen nabij het bos:** We houden bij de inrichting van de randen van onze bossen en dorpen altijd rekening met het beperken van natuurbrandrisico's.
- **Dieren en insecten helpen:** We maken de leefgebieden voor planten en dieren beter door de natuur op een goede manier met elkaar te verbinden. Ook zaaien we bermen bloemrijk in en onderhouden we het groen op een zo natuurlijk mogelijke en verzorgde manier.
- **Zelf de handen in de aarde:** Wil men met burens een buurtmoestuin beginnen, een schoolplein vergroenen of de perkjes om bomen opfleuren? De gemeente ondersteunt deze initiatieven met praktische hulp, buurtbudgetten en duidelijke spelregels. Men kan hierbij ook advies krijgen van bijvoorbeeld een 'groene makelaar' of dorpsecoloog.
- **Samen hergebruiken en repareren:** We werken nauw samen met scholen, ondernemers en kringloopwinkels om meer spullen te repareren. We onderzoeken of een handige, centrale plek hiervoor (een 'circulair ambachtscentrum') hier in Zeist goed kan werken.
- **Eerlijk afvalbeleid:** We onderzoeken manieren (prikkelers) om de samenleving te stimuleren minder restafval over te houden. Deze manieren moeten vooral eerlijk, effectief en haalbaar zijn, zonder dat we daarmee woonlasten onnodig verhogen.
- **Dierenwelzijn:** We werken nauw samen met maatschappelijke organisaties binnen dit domein.

1.5 Energie

Ambitie

We willen allemaal wonen in een warm en comfortabel huis, met een energierekening die we kunnen betalen. Omdat de prijzen voor energie onzeker zijn en het klimaat verandert, is het noodzakelijk dat we in Zeist stappen zetten. Ons uiteindelijke doel is helder: in 2050 is onze gemeente helemaal klimaatneutraal.

We zetten de ingezette versnelling voort: huizen isoleren, energie besparen en lokaal schone stroom opwekken. We snappen heel goed dat we daarmee veel van de samenleving vragen. Juist daarom zorgen we ervoor dat de overstap naar schone energie haalbaar is voor alle inwoners, en laten we inwoners met een kleine portemonnee niet buiten de boot vallen.

Uitgangspunten

- **Betaalbaar:** Het verduurzamen van een huis moet te betalen zijn. We helpen inwoners actief om stappen te zetten, maar we waken ervoor dat we hen niet overvragen.
- **Bewust omgaan met een vol stroomnet:** Ons elektriciteitsnet raakt vol. We doen de dingen daarom in een bewuste volgorde: we beginnen altijd met energie besparen en huizen goed isoleren. We kijken tegelijkertijd naar het lokaal opwekken en opslaan van stroom.
- **Realistisch van het gas af:** We willen uiteindelijk naar buurten zonder aardgas, maar we doen dit op een nuchtere, stap-voor-stap manier.
- **Samen met de buurt:** Inwoners en lokale initiatieven (zoals energiecoöperaties) krijgen de ruimte, de hulp en het vertrouwen om in hun eigen wijk de leiding te nemen.
- **Het goede voorbeeld geven:** Als de gemeente de samenleving vraagt te verduurzamen, moeten we zelf het goede voorbeeld geven. Dat doen we door onze eigen gebouwen energiezuinig te maken.

Wat gaan we doen?

- **Hulp bij isoleren:** We gaan veel actiever helpen bij het beter isoleren van huizen. We hebben daarbij extra aandacht voor huishoudens en kleine VvE's, die dit zelf niet kunnen betalen.
- **Stroom in de buurt opwekken en opslaan:** We moedigen de komst van zonnepanelen en slimme buurtbatterijen aan. Zo kunnen we onze eigen schone stroom in de buurt opslaan en gebruiken op momenten dat het stroomnet vol is.
- **Praktische hulp en duidelijke subsidies:** Verduurzamen kan ingewikkeld zijn. Wij zorgen daarom voor duidelijke informatie en bieden praktische begeleiding bij een centraal energieloket, MijnGroeneHuis.

- **Samenwerken tegen het volle stroomnet (netcongestie):** Omdat het stroomnet vol zit, maken we samen met netbeheerder Stedin en de provincie een plan met als doel te zorgen dat de ontwikkeling en bouw van nieuwe woningen, scholen en laadpalen niet stil komt te liggen. We nemen de gemeenteraad hier steeds in mee. We helpen ondernemers op bedrijventerreinen bovendien om effectiever samen te werken, bijvoorbeeld door elkaars overtollige stroom te delen.
- **Onze eigen gebouwen aanpakken:** De gemeente gaat haar eigen gebouwen, zoals scholen en maatschappelijke panden, stapsgewijs isoleren, voorzien van zonnepanelen en klaarmaken voor een toekomst zonder aardgas.
- **Sport- en cultuurclubs steunen:** Onze clubs hebben vaak moeite met de hoge energierekening. We blijven hen gericht helpen om hun gebouwen en sportvelden te verduurzamen. We onderzoeken daarnaast of we hierbij kunnen ondersteunen via subsidies, gezamenlijke inkoop of korting op gemeentelijke vergunningskosten (leges).

2 Zeker van elkaar

2.1 Rondkomen en meedoen

Ambitie

In Zeist laten we niemand in de kou staan. Iedereen verdient een leefbaar inkomen en de kans om met een gerust hart mee te doen in onze samenleving. Helaas zien we dat de kosten voor boodschappen, wonen en energie hoog zijn, waardoor steeds meer inwoners – ook mensen met een baan – moeite hebben om rond te komen. We willen een overheid zijn die naast haar inwoners staat, en die hen benadert vanuit vertrouwen in plaats van wantrouwen.

We zien dat werk de beste weg is naar financiële zekerheid en bijdraagt aan persoonlijke groei en sociale contacten. Maar de stap naar werk kan soms betekenen dat iemand er financieel op achteruit gaat doordat lokale en landelijke regelingen en toeslagen niet meer van toepassing zijn. Iemand kan er dus op achteruitgaan wanneer een baan wordt geaccepteerd. Daarom zorgen wij ervoor dat werken in Zeist altijd loont. We werpen geen onnodige drempels op en helpen inwoners op een menselijke en begrijpelijke manier weer op weg.

We nemen regie in het helpen van organisaties om beter samen te werken rond het bijstaan van inwoners en voorkomen dat regels of muren samenwerking in de weg staan.

Uitgangspunten

- Vertrouwen voorop: Onze hulp en regelingen moeten makkelijk te vinden en te begrijpen zijn. We maken het inwoners niet onnodig moeilijk met bergen papierwerk.
- Steun waar nodig: Onze financiële regelingen en toeslagen blijven beschikbaar voor alle inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Waar nodig leveren we maatwerk.
- Werken moet lonen: Een stap vooruit naar werk mag nooit betekenen dat iemand direct in de financiële problemen komt. Men mag bij ons 'veilig uitproberen' of een baan bij hen past, zonder angst om direct het vangnet kwijt te raken. Wij bieden een inkomensgarantie als iemand vanuit een uitkering weer aan de slag gaat.
- Oog voor kwetsbare groepen: We hebben speciale aandacht en beleid voor inwoners die dat het hardst nodig hebben: ouderen, jongeren met een valse start, nieuwkomers en mensen met een ziekte of beperking.

- Geen kind de dupe: Armoede mag nooit de toekomst van een kind bepalen. We investeren daar waar het extra nodig is, zodat alle kinderen gelijke kansen krijgen op school, bij de sportclub of met cultuuractiviteiten.

Wat gaan we doen?

- **Eén loket en automatische hulp:** We maken onze regelingen over werk en inkomen en zorg simpeler en voegen ze waar mogelijk samen. Ook gaan we toeslagen en kwijtscheldingen van belastingen vaker automatisch toekennen, zodat inwoners niet telkens opnieuw hoeven te bewijzen dat ze hulp nodig hebben.
- **Garantie op werk én inkomen:** Samen met lokale werkgevers starten we een vernieuwend project (de 'ZOU-belofte'). Hierbij krijgen werkzoekenden, zoals statushouders, direct een baan bij een werkgever met goede begeleiding en taalles op de werkvloer. De gemeente staat tegelijkertijd garant voor hun inkomen, zodat ze er nooit op achteruitgaan.
- **Snel ingrijpen bij geldzorgen:** We wachten niet tot schulden onoplosbaar worden. We werken proactief samen met scholen, sportclubs, woningbouwverenigingen, water- en energiemaatschappijen en de Voedselbank om geldzorgen vroeg te herkennen en direct hulp aan te bieden. Met het project 'Vindplaats verborgen schulden' trainen we werkgevers om geldzorgen bij hun personeel vroeg te herkennen, zodat we inwoners sneller kunnen helpen.
- **Een schone lei voor jongeren:** We onderzoeken op welke wijze we jongeren met (problematische) schulden beter kunnen ondersteunen. Als een pilot laat zien dat dit jongeren een succesvolle nieuwe start geeft, gaan we hiermee door.
- **Hulp bij de energierekening:** We helpen huishoudens met een laag inkomen om hun energiekosten blijvend te verlagen, bijvoorbeeld met advies en isolatie. Bij het vervangen van een kapot apparaat vergoedt de gemeente standaard een energiezuinige optie, zodat hun stroomrekening omlaag gaat.
- **Lezen, schrijven en meedoen:** Wie de taal goed spreekt en digitaal mee kan komen, vindt makkelijker een baan en de weg in de samenleving. We investeren daarom stevig in taallessen en het lokale Taalhuis.
- **Een gastvrij Zeist:** We maken onze dorpen beter toegankelijk. We breiden de gezellige en veilige wandelroutes ('ommetjes') uit en zorgen voor meer openbare toiletten in het centrum. Ook helpen we ouderen en jongeren met voorlichting over hoe ze veilig kunnen internetten zonder opgelicht te worden.

2.2 Zorg en ondersteuning

Ambitie

Vroeg of laat hebben we allemaal weleens zorg of een steuntje in de rug nodig. We willen dat die hulp in Zeist menselijk, betaalbaar en dichtbij is. Daarbij geloven we sterk in de kracht van samen: inwoners hoeven het niet allemaal alleen te doen. Familie, buren, vrijwilligers en zorgverleners trekken samen op en helpen elkaar.

Zingeving, ontmoeting en sociale verbondenheid kunnen bijdragen aan mentale veerkracht en welzijn. Soms is een luisterend oor, een goed gesprek of praktische hulp in de buurt al genoeg. Waar professionele hulp wel nodig blijkt, willen we dit snel en adequaat inzetten. Door problemen sneller te herkennen en samen op te lossen, voorkomen we dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd in lange, ingewikkelde zorgtrajecten. Inwoners mogen in Zeist nooit verdwalen in een doolhof van regels en loketten. We hebben altijd oog voor de mens achter de hulpvraag.

Uitgangspunten

- Voorkomen is beter dan genezen. We investeren stevig in de basis: sterke wijkteams, jongerenwerkers en fijne ontmoetingsplekken. We zetten beleid rondom positieve gezondheid voort. Zo kunnen we problemen in een vroeg stadium herkennen en aanpakken.
- Niet elke lastige periode in het leven vraagt direct om zware zorg. We stimuleren veerkracht, ontmoeting en laagdrempelige ondersteuning, terwijl professionele hulp beschikbaar blijft voor wie dat nodig heeft.
- Samen opvoeden: Ouders dragen primair de verantwoordelijkheid voor de opvoeding van kinderen. Waar nodig biedt de gemeente ondersteuning. Gezinnen staan er niet alleen voor.
- Langer en prettig thuis: Omdat we gemiddeld steeds ouder worden, zorgen we ervoor dat senioren zo lang mogelijk op een fijne, veilige manier zelfstandig kunnen blijven wonen.
- De menselijke maat: Regels en organisaties zijn er om mensen te helpen, niet andersom.

Wat gaan we doen?

- **Eenvoudige hulp, zonder doolhof:** We zorgen dat inwoners sneller de juiste hulp krijgen zonder ingewikkelde procedures. Zorgverleners, scholen, wijkteams en de gemeente gaan veel beter samenwerken. Zo hoeft men niet overal opnieuw hun verhaal te vertellen.

- **Stevige wijkteams en jongerenwerkers:** We breiden het jongerenwerk uit. Zij zijn duidelijk zichtbaar aanwezig op scholen en in de wijken om jongeren op te vangen. Ook versterken we de sociale wijkteams en partijen als Veilig Thuis, zodat er altijd laagdrempelige hulp dichtbij is. We nemen als gemeente de regie.
- **Buren helpen buren:** We stimuleren en helpen mensen die iets voor een ander willen betekenen. Denk aan buurtnetwerken die een oogje in het zeil houden, lotgenotengroepen, ervaringsdeskundigen en steunmaatjes. Ook koesteren we onze onmisbare mantelzorgers.
- **Samen tegen eenzaamheid:** We pakken eenzaamheid aan door het organiseren van gezellige buurtactiviteiten. Ook helpen we kwetsbare inwoners en ouderen om digitaal mee te doen (bijvoorbeeld via beeldbellen), zonder dat dit een vervanging is voor echt, persoonlijk contact.
- **Passende woningen:** We bouwen nieuwe, levensloopbestendige woningen, het liefst dicht in de buurt van voorzieningen, openbaar vervoer en zorg.
- **Hulp bij relatieproblemen:** Een stabiele thuissituatie is cruciaal voor het opgroeien van kinderen. Daarom onderzoeken we of we gratis relatietherapie kunnen aanbieden om te voorkomen dat problemen in het gezin uit de hand lopen. Dit voorkomt veel leed én verlaagt de druk op de jeugdzorg.
- **Kosten in de hand houden:** We blijven de jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning scherp inkopen, samen met onze buurgemeenten. Via datagebruik houden we goed zicht op de ontwikkelingen, zodat de zorg ook in de toekomst betaalbaar blijft.

2.3 Onderwijs en gelijke kansen

Ambitie

In Zeist vinden we het belangrijk dat ieder kind de kans verdient om zijn of haar talenten maximaal te ontdekken en te ontplooiën. Het mag voor de kansen die je krijgt nóóit uitmaken waar je wieg staat, wat het inkomen van je ouders is of dat je een beperking hebt. School is voor ons bovendien veel meer dan alleen een plek om te leren rekenen en schrijven; het is de plek waar kinderen kennismaken met de wereld en volop nieuwe talenten ontdekken.

Omdat niet ieder kind met dezelfde kansen start, maken we een bewuste keuze: we gaan extra investeren in de scholen en buurten waar de uitdagingen het grootst zijn. We noemen dat 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'. Samen met ouders, scholen, sportclubs en cultuurinstellingen bouwen we aan een sterke en veilige basis voor al onze kinderen. We willen dat iedereen mee kan doen en we accepteren niet dat er kinderen ongewenst thuiszitten. Onze ambitie is dat geen enkel kind thuis zit, zonder perspectief op passend onderwijs, stage, werk of ondersteuning.

Uitgangspunten

- Extra hulp waar dat het hardst nodig is: Om de kloof tussen kinderen te dichten, investeren we bewust méér in buurten en scholen met grotere uitdagingen.
- Geld mag geen drempel zijn: Geen enkel kind mag buitengesloten worden door de financiële situatie van de ouders.
- Ouders zijn het fundament: We zien ouders en verzorgers als het fundament van de ontwikkeling van kinderen.
- Voorkomen is beter dan genezen: Door problemen op school of thuis vroeg te herkennen, kunnen we kinderen en gezinnen sneller passende hulp bieden, en zo zwaardere zorg in de toekomst voorkomen.
- Iedereen doet mee: Iedere Zeistenaar telt mee, ongeacht achtergrond, beperking of geaardheid. Iedereen hoort erbij, op school, bij de sportclub en in de buurt.
- We blijven inzetten op gezonde en duurzame schoolgebouwen.

Wat gaan we doen?

- **Kansrijke start:** We bouwen met onze samenwerkingspartners verder aan de lokale coalitie Kansrijke Start, zodat alle kinderen in Zeist een goede start kunnen maken.
- **Rijke Schooldag:** Samen met onze scholen en maatschappelijke partners geven we ook de komende jaren de rijke schooldag verder vorm, waarbij het aanbod van sport, cultuur natuur en techniek rondom en na schooltijd goed wordt afgestemd op het aanbod in de buurt.

- **Komst van 'familiescholen':** We stimuleren de ontwikkeling van zogenaamde familiescholen, waar ouders veel nauwer betrokken worden bij de school en waar ze makkelijk en laagdrempelig terecht kunnen met opvoedvragen.
- **Meedoen voor iedereen betaalbaar:** We gaan in gesprek met de schoolbesturen over de vrijwillige ouderbijdrage en kijken daarbij naar de mogelijkheid van een (solidariteits)fonds.
- **Kinderen en jongeren beslissen mee:** We nemen de stem van onze jeugd uiterst serieus. We experimenteren met 'kinderwijken' en stimuleren jongeren om mee te praten, zodat zij écht invloed krijgen op hun eigen buurt.
- **Soepele overstap voor jonge kinderen:** We zorgen dat de kinderopvang en de basisschool nog beter samenwerken. Door deze soepele overgang (voor kinderen van 0 tot 12 jaar) kunnen we talenten sneller ontwikkelen en eventuele problemen eerder signaleren.
- **Klaar voor een echte baan:** Om de stap van school naar werk makkelijker te maken, zorgen we samen met lokale ondernemers voor voldoende goede stageplaatsen en leerwerktrajecten.
- **Toegankelijke gebouwen:** We passen scholen, sportvelden en theaters zo aan dat ze ook uitstekend toegankelijk zijn voor mensen met een (lichamelijke) beperking.

2.4 Iedereen hoort erbij

Ambitie

We willen een gemeente zijn waarin we naar elkaar omkijken en waar niemand aan de zijlijn staat. Een sterke en warme samenleving maken we niet als gemeente alleen; dat doen we samen met inwoners, verenigingen, lokale ondernemers en maatschappelijke organisaties. We geloven er sterk in dat de overheid niet alles hoeft te regelen of te organiseren. We geven juist de ruimte en het vertrouwen aan inwoners die zélf met een mooi initiatief voor hun buurt komen.

Onze vrijwilligers zijn onmisbaar en vormen de motor van onze samenleving. Mede dankzij hen kunnen we een gemeente zijn waar iedereen kan meedoen, ongeacht leeftijd, beperking, afkomst, geloof of op wie men verliefd wordt. We staan pal voor een samenleving waarin we discriminatie, uitsluiting en geweld nóóit accepteren.

Uitgangspunten

- Meedoen mag niet afhangen van geld: Sporten, muziek maken of creatief bezig zijn is belangrijk voor gezondheid en zelfvertrouwen.
- Waardering voor vrijwilligers: Vrijwilligers en clubs zijn het cement van onze dorpen; we ondersteunen hen volop in het geweldige werk dat zij doen.
- Nieuwkomers doen direct mee: Een baan hebben is de allerbeste en snelste manier om onze taal en cultuur te leren kennen. We verwachten daarom dat nieuwkomers direct aan de slag gaan en meedoen.
- Kinderen van asielzoekers verdienen een kansrijke start: Asielkinderen zijn een kwetsbare groep; zij verdienen, net als ieder ander kind, een kansrijke start.
- De buurt beslist mee: Inwoners weten vaak wat hun straat nodig heeft. Daarom krijgen zij, inclusief kinderen en jongeren, invloed op de inrichting van hun eigen wijk.

Wat gaan we doen?

- **Sport en cultuur voor elke portemonnee:** We zorgen dat het Jeugdfonds en het Volwassenenfonds Sport en Cultuur een vaste basis krijgen, zodat ook kinderen en volwassenen met een laag inkomen lid kunnen blijven van een sport- of cultuurclub.
- **Extra steun voor aangepast sporten:** Sportclubs die zich inzetten voor speciale groepen (zoals blindensport, dementiesport of sport voor mensen met een beperking) kunnen waar nodig van ons extra steun krijgen, omdat we zien hoeveel extra inspanning dit van vrijwilligers vraagt.
- **Jongerenwerkers en buurtcoaches:** We investeren in jongerenwerkers en buurtsportcoaches die zichtbaar en laagdrempelig aanwezig zijn in de wijken.

- **Meer inloophuizen in de wijk:** We zorgen voor toegankelijke dorps- en wijkinloophuizen en sterke wijkteams. Omdat deze hulp dichtbij is, kunnen we problemen vroeg oplossen en voorkomen we dat ze groter worden.
- **Inwoners beslissen mee over hun buurt:** We gaan door met het 'buurtbudget', waarmee Zeistenaren samen met hun burens plannen voor hun wijk kunnen uitvoeren. Kinderen mogen actief meepraten over hoe we de speeltuinen en ontmoetingsplekken in hun buurt inrichten.
- **Opvang van nieuwkomers:** We houden ons aan de landelijke afspraken om statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) te huisvesten. In overleg met stakeholders onderzoeken we of Kamp van Zeist de komende jaren open kan blijven voor opvang.
- **Taallessen voor volwassenen:** Om te zorgen dat meer mensen zichzelf goed kunnen redden, pakken we laaggeletterdheid stevig aan door in te zetten op taallessen voor volwassenen.
- **Kansen op de arbeidsmarkt:** We trekken op met lokale ondernemers om te zorgen voor voldoende stageplaatsen voor onze jongeren, én voor echte banen of leerwerkplekken voor mensen die nu nog moeilijk aan werk komen.

2.5 Kunst, cultuur en erfgoed

Ambitie

Kunst en cultuur zijn onmisbaar en maken het leven in onze gemeente rijker. Het verbindt ons, maakt Zeist aantrekkelijker en is goed voor onze mentale gezondheid. Ons erfgoed vertelt het verhaal van onze dorpen en buurten en vormt de basis van onze identiteit. We willen een gemeente zijn waar kunst, cultuur en erfgoed voor iedereen toegankelijk, zichtbaar en dichtbij is. We brengen culturele voorzieningen daarom nadrukkelijk óók naar de wijken en buurten, en houden het niet alleen in het centrum. We zorgen dat ieder kind de kans krijgt om in aanraking te komen met cultuur, ongeacht de portemonnee van de ouders. Tegelijkertijd koesteren we onze lokale makers: we willen dat zij een eerlijke beloning krijgen en de ruimte hebben om zich te ontwikkelen. Ook zijn we zuinig op onze historische monumenten en helpen we eigenaren om deze panden duurzaam klaar te maken voor de toekomst.

Uitgangspunten

- **Toegankelijke cultuur:** We verlagen de financiële drempels, zodat inkomen of achtergrond geen belemmering is om mee te doen of te genieten van kunst, cultuur en erfgoed.
- **Eerlijk voor de makers:** Kunstenaars en makers verdienen een eerlijke beloning en arbeidsvoorwaarden voor hun werk en daarom hanteren we de 'Fair Practice Code'. Ook bieden we meer zekerheid voor de kunstenaars en makers door minder ingewikkelde subsidieregels.
- **Erfgoed met een toekomst:** We beschermen onze historische plekken en gebouwen. We stimuleren tegelijkertijd dat ze verduurzaamd worden of een nieuwe, nuttige bestemming krijgen, zoals woningbouw.
- **Kracht van cultuur en sport:** We zetten kunst, cultuur en sport actief in binnen de zorg, het welzijnswerk en voor de leefbaarheid en verbinding in onze wijken.
- **Gelijke kansen voor de jeugd:** cultuureducatie helpt kinderen creatief en kritisch te denken; daarom is dit een vast onderdeel van hun ontwikkeling, zowel binnen als buiten de school.

Wat gaan we doen?

- **Nieuw Huis van Cultuur & Ontmoeting:** We ontwikkelen op de Markt een nieuwe centrale plek waar verschillende organisaties onder één dak samenwerken. Dit zorgt voor kruisbestuiving en een levendig centrum.
- **Bevorderen lezen:** We onderzoeken of we inwoners een gratis abonnement op de bibliotheek kunnen aanbieden. Ook willen we op alle basisscholen een 'Bibliotheek op school' en zorgen we via vakleerkrachten voor cultuuronderwijs tijdens een 'rijke schooldag'.

- **Levendige wijken:** We stimuleren creatieve werkplekken en culturele ontmoetingsplekken in de wijken, vaak op initiatief van inwoners zelf. Zo maken we buurten gezelliger, veiliger en brengen we mensen samen.
- **Ruimte en eerlijke betaling voor makers:** Om het tekort aan betaalbare ateliers aan te pakken, zoeken we naar nieuwe werkruimtes. We gaan met cultuurmakers in overleg hoe we meer rust kunnen bieden door minder ingewikkelde subsidieprocedures.
- **Cultuur helpt in de zorg:** We bevorderen cultuurparticipatie in welzijnswerk en in de jeugdzorg. Cultuurparticipatie heeft een positieve invloed op mentale gezondheid, versterkt de veerkracht en de verbinding met anderen, en kan eenzaamheid verminderen.
- **Cultuur inzetten bij grote maatschappelijke problemen:** We onderzoeken of kunstenaars, makers en ontwerpers de gemeente kunnen helpen met creatieve oplossingen voor taaie maatschappelijke problemen.
- **Verhalen van Zeist zichtbaar maken:** We maken onze lokale geschiedenis buiten op straat beter zichtbaar en beleefbaar. Dit doen we onder meer voor de Stichtse Lustwarande en het slavernijverleden. Ook besteden we meer aandacht aan erfgoed dat je niet direct kunt vastpakken, zoals de verhalen van de Hernhutters, de Jodenvervolging en de verhalen van de eerste arbeidsmigranten in Zeist. Het Historisch Informatie Punt (HIP) in het gemeentehuis blijft behouden. We verbinden deze historische thema's aan ons lokale onderwijs, zodat deze verhalen actief worden overgedragen aan nieuwe generaties.
- **Gemeentelijk Monumentenfonds:** Isoleren en verduurzamen van monumentale panden is ingewikkeld en duur. We zoeken naar manieren om eigenaren hierbij te helpen. Zo behouden we ons dierbare erfgoed, maar zorgen we óók voor een warm huis en een lagere energierekening. Religieus erfgoed en kerkgebouwen zijn beeldbepalend voor de geschiedenis en identiteit van Zeist en verdienen zorgvuldige aandacht bij behoud en herbestemming.

3 Fijn leven in de buurt

3.1 Ontmoeting

Ambitie

Elkaar ontmoeten vormt het kloppend hart van onze samenleving. In een tijd waarin we veel online doen en mensen vaker alleen wonen, is het extra belangrijk dat we elkaar in het echt blijven zien, kennen en helpen. We willen een gemeente zijn waar iedereen zich thuis voelt, de burens kent en waar omzien naar elkaar heel gewoon is.

We weten dat eenzaamheid vaak onzichtbaar is en zich achter de voordeur afspeelt, bij zowel ouderen als jongeren. Dat willen we doorbreken. We zoeken actief samenwerking met maatschappelijke organisaties, verenigingen, kerken en andere geloofsgemeenschappen, omdat we weten dat die een belangrijke rol spelen bij ontmoeting, vrijwilligerswerk en het verminderen van eenzaamheid. Door te zorgen voor fijne, veilige plekken in de wijk waar mensen van alle leeftijden en achtergronden elkaar makkelijk kunnen tegenkomen, bouwen we aan een hechte en veerkrachtige gemeenschap. In Zeist telt iedere inwoner mee en we laten niemand buiten de boot vallen.

Uitgangspunten

- Dichtbij en voor iedereen: Ontmoetingsplekken moeten toegankelijk en laagdrempelig zijn voor alle inwoners, ongeacht leeftijd of achtergrond.
- Ruimte voor eigen initiatief: Inwoners weten zelf het beste wat hun buurt nodig heeft. We geven bewoners de ruimte, het vertrouwen en de ondersteuning om zelf activiteiten of ontmoetingsplekken te organiseren.
- Oog voor elkaar: We zijn extra alert op eenzaamheid en kwetsbaarheid. Door sterke netwerken in de wijk willen we sneller zien of iemand een steuntje in de rug nodig heeft, zodat we grotere problemen kunnen voorkomen.
- Balans tussen levendig en leefbaar: Elkaar ontmoeten is mooi, maar iedereen moet zich ook veilig en prettig voelen in de buurt. We zoeken altijd naar een goede balans tussen gezellige ontmoetingsplekken (zoals voor jongeren) en een rustige leefomgeving.
- Slimme buitenruimte: We richten onze straten, pleinen en parken zo in dat ze uitnodigen tot een praatje of een spelletje.

Wat gaan we doen?

- **Levendige buurthuizen:** We investeren in laagdrempelige ontmoetingsplekken, zoals wijkcentra en inloophuizen. We streven ernaar openingstijden te verruimen en geven inwoners een actievere rol in het beheer en de activiteiten.
- **Gezellige en goed doordachte buitenruimte:** We maken onze wijken zo dat je elkaar vanzelf tegenkomt. Denk aan veilige speelplekken, voldoende bankjes en groene parken. We combineren doelen: een speelplek die water opvangt bij harde regen, kan tegelijkertijd een fijne zitkuil zijn voor de buurt.
- **Jong en oud samen:** We stimuleren projecten waarbij jongeren en ouderen elkaar ontmoeten, bijvoorbeeld door samen leuke activiteiten te doen of door nieuwe woonvormen te bouwen waar generaties door elkaar leven.
- **Plekken voor de jeugd:** We zorgen voor goede ontmoetingsplekken voor jongeren in de buurten. We leveren hierbij altijd maatwerk, want elke buurt is anders.
- **Samen tegen eenzaamheid:** We ondersteunen vrijwilligers en maatjesprojecten die eenzaamheid aanpakken. Ook zetten we het succesvolle project voor inwoners van 75 jaar en ouder stevig voort.
- **Ondersteuning van clubs en vrijwilligers:** Onze sportverenigingen, cultuurclubs en vrijwilligers zijn het cement van onze samenleving. We blijven hierin investeren en maken een handig en duidelijk overzicht van alle vrijwilligersorganisaties en bewonersinitiatieven, zodat iedereen ze makkelijk kan vinden.
- **Zorg in de wijk beter verbinden:** We zorgen dat professionele zorgverleners en vrijwilligers (zoals buurtnetwerken of zorgcoöperaties) elkaar beter weten te vinden en goed samenwerken in de wijk.
- **Partnerschap met het maatschappelijke middenveld:** In onze opgaven staan we er niet alleen voor: in onze samenwerking met het maatschappelijk middenveld geven wij meer vorm aan partnerschap in onze uitvoering. Hiervoor worden voorstellen ontwikkeld. Door meer regie bevorderen we de stabiliteit van de samenwerkingen.
- **Heldere communicatie:** We zorgen voor heldere communicatie over hoe inwoners op toegankelijke wijze vragen, wensen of klachten kenbaar kunnen maken bij de gemeente.

3.2 Leefbaarheid

Ambitie

In Nederland hebben we misschien te lang gedacht dat iedereen het leven in z'n eentje moet kunnen dragen. Maar de afgelopen jaren is overduidelijk geworden: we hebben elkaar nodig. In de straat, in de familie, op de sportclub of gewoon op een bankje in het park. Veel grote uitdagingen, zoals eenzaamheid, geldzorgen of somberheid, worden een stuk lichter als er een sterk sociaal netwerk is. Een buurt waar mensen zich verbonden voelen, is het allerbeste vangnet.

Onze droom is dat iedereen in Zeist een fijne leefomgeving heeft. Een plek die voelt als thuis, die groen en veilig is. Omdat niet elke wijk hetzelfde is, maken we een duidelijke en misschien wat ongewone keuze: we gaan méér investeren in de buurten die dat het hardst nodig hebben. We noemen dat 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'. Daarbij geloven we heilig in de eigen kracht van de samenleving. Inwoners weten vaak zelf het allerbeste wat hun straat of buurt nodig heeft.

We houden oog voor de eigenheid en uitdagingen van al onze kernen (Zeist, Austerlitz, Den Dolder, Huis ter Heide, Bosch en Duin) en de verschillende wijken.

Uitgangspunten

- Hulp waar het nodig is: We kijken goed naar wat een buurt zelf aankan. Heeft een wijk meer moeite om dingen van de grond te krijgen? Dan zetten wij als gemeente bewust een stap extra naar voren.
- Ruimte voor ideeën: We denken en werken vanuit vertrouwen. Als een buurt zelf wil verbeteren, bijvoorbeeld door het beheer van een buurttuin of speelplek over te nemen, geven wij hen daarvoor de ruimte en de spelregels.
- Een duidelijk verhaal: We gaan open en gelijkwaardig met de samenleving in gesprek. Niet alles kan overal tegelijk. We vertellen duidelijk wat we als gemeente wél en niet kunnen, en we dagen de samenleving uit om zelf bij te dragen.
- Samen tegen eenzaamheid: De zorg organiseren we niet alleen vóór de samenleving, maar ook mét onze inwoners. Een actieve buurt waarin burens naar elkaar omkijken, voorkomt dat mensen zwaardere zorg of hulp nodig hebben.
- Doordacht combineren: De ruimte in onze wijken is schaars. Daarom combineren we doelen: een plek is tegelijkertijd goed voor ontmoeting, spelen, groen en het opvangen van regenwater.

Wat gaan we doen?

- **Goed doordachte en gezellige straten en pleinen:** We gaan de buitenruimte zo inrichten dat mensen elkaar vanzelf tegenkomen. Denk aan een verdiept voetbalveldje waar je ook gezellig op de rand kunt zitten, of een avontuurlijke speeltuin die bij harde regenbuien direct overtollig water opvangt.

- **Meer ontmoetingsplekken en broedplaatsen:** We openen meer plekken waar je makkelijk binnenloopt, te beginnen in het centrum van Zeist en in Den Dolder waar we een nieuw dorps huis realiseren. Ook komen er goede plekken speciaal voor jongeren. Bestaande wijkcentra krijgen ruimere openingstijden en we maken daar meer ruimte voor lokale kunstenaars en vrijwilligers.
- **Zorgzame buurten ('voorzorgcirkels'):** We stimuleren en helpen groepjes bewoners die met elkaar afspreken om elkaar af en toe een handje te helpen (bijvoorbeeld boodschappen doen voor een zieke buurman of even op de kinderen letten). We hebben hierbij extra oog voor mensen die mantelzorger zijn.
- **Directe hulp in Wegwijscafés:** We verruimen de openingstijden van de Wegwijscafés. Hier kan men altijd direct terecht met ingewikkelde brieven, of voor hulp bij geldzaken, taal en de computer. Als het nodig is, sturen we mensen vanaf daar soepel door naar een specialist.
- **Een dementievriendelijke proefwijk:** Samen met de buurt en Alzheimer Nederland starten we een proef om één wijk volledig dementievriendelijk te maken. Zo kunnen mensen met geheugenproblemen zo lang mogelijk veilig, prettig en begrepen in hun eigen huis blijven wonen.
- **Bewegen voor iedereen, ook buiten de club:** We steunen onze sport- en cultuurclubs. Zij zijn het cement van onze samenleving. Voor wie het lidmaatschap te duur is, verlagen we de drempels via speciale fondsen. Daarnaast zorgen we voor leuke beweeg- en wandelplekken in de buitenlucht voor iedereen.
- **Buurttuinen en groen tegen de hitte:** We vergroenen met voorrang de wijken die nu nog veel steen en weinig groen hebben. Zo zorgen we voor schaduw en verkoeling op extreem hete dagen.
- **Ruimte voor hondeneigenaren:** We zien het belang van losloopgebieden voor honden, zodat mensen elkaar kunnen blijven ontmoeten.
- **Sporthoek:** Bij de uitvoering van de gebiedsvisie Dijnseburg wordt de sporthoek verder uitgewerkt inclusief het zwembad en het klimbos.

3.3 Veiligheid

Ambitie

We leven in een wereld die steeds minder voorspelbaar is. Daarom willen we dat Zeist een veerkrachtige gemeente is, die goed kan omgaan met onverwachte situaties. Een sterk netwerk in de buurt, waarin mensen elkaar weten te vinden als het erop aankomt, is daarbij onmisbaar. Wij staan voor een samenleving waarin iedereen zich veilig en welkom voelt, ongeacht afkomst, geloof of geaardheid. Dat is helaas nog niet vanzelfsprekend. Daarom pakken we grensoverschrijdend gedrag en discriminatie hard aan. Omdat veiligheid ook gaat over hoe een straat, een buurt of een park aanvoelt, gaan we plekken die onveilig voelen beter inrichten. Dat doen we áltijd in overleg met de mensen die zich daar onveilig voelen.

Uitgangspunten

- Veiligheid maken we samen: De gemeente kan dit niet alleen. We werken nauw samen met de politie, scholen, sportclubs, brandweer, zorgverleners, ondernemers én met inwoners.
- Voorkomen is beter dan genezen: We steken veel energie in het voorkomen van problemen (preventie). Maar als regels worden overtreden, treden we duidelijk en stevig op.
- Zorg en veiligheid horen bij elkaar: Soms begint onveiligheid bij persoonlijke problemen thuis. Door zorg en veiligheid te koppelen, voorkomen we dat problemen in gezinnen uit de hand lopen.
- Maatwerk in de wijk: Elke buurt is anders. We maken geen veiligheidsbeleid dat voor heel Zeist precies hetzelfde is. Bij maatregelen zoals extra straatverlichting zoeken we bovendien altijd naar een goede balans met onze mooie natuur.
- Kansen voor jongeren: Veiligheid begint bij een goed toekomstperspectief voor onze jeugd. We investeren in onderwijs, sport en werk om te voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden.
- De wolf: Ook met de wolf in onze directe leefomgeving is het van belang dat iedereen zich vrij en veilig kan bewegen in ons dorp en haar dorpskernen.
- Veilig en weerbaar ontwerpen: Bij nieuwe woningbouw en gebiedsontwikkeling nemen we veiligheid en weerbaarheid vanaf het begin mee. We zorgen voor een overzichtelijke en sociaal veilige openbare ruimte, goede bereikbaarheid voor hulpdiensten, veilige routes voor voetgangers en fietsers, en robuuste voorzieningen en infrastructuur.

Wat gaan we doen?

- **Buurten die tegen een stootje kunnen:** We starten in wijken met een proef voor een 'Weerbare Buurt'. We bouwen daar aan sterke buurtnetwerken en maken speciale steunpunten (bijvoorbeeld in een school of wijkcentrum) waar mensen terecht kunnen in

geval van nood. Daar waar we zien dat veiligheid en leefbaarheid gedurende langere tijd onder druk staat, stellen we samen met het wijkteam en de inwoners een plan van aanpak op dat duidelijk maakt wat we concreet gaan doen om de veiligheid en leefbaarheid te verbeteren.

- **Samen de wijk in:** We organiseren regelmatig ‘veiligheidsschouwen’. We lopen dan samen met bewoners door de wijk om te kijken welke plekken beter of veiliger verlicht kunnen worden, zonder dat planten en dieren daar te veel last van hebben.
- **Cameratoezicht:** Camera’s hebben een preventieve werking en kunnen een bijdrage leveren aan opsporing en vervolging. Op plekken waar het echt nodig is, bijvoorbeeld vanwege aanhoudende overlast, zorgen we voor camera’s. Daarbij kiezen we steeds voor maatregelen die effectief en proportioneel zijn, met oog voor privacy.
- **Huiselijk geweld en straatintimidatie stoppen:** We geven extra aandacht aan het tegengaan van geweld tegen vrouwen, waaronder huiselijk geweld, femicide en straatintimidatie. Huisartsen, scholen en wijkteams worden getraind om dit sneller te herkennen. Ook doen we met scholen en nog meer partners lokaal mee aan de ‘Orange the World’-campagne.
- **Fivoor:** Fivoor vertrekt per 1 januari 2027 uit Den Dolder: veiligheid en vertrouwen van bewoners staan voorop.
- **Wijkboa’s:** We versterken de inzet van wijkboa’s, zodat deze met de wijkagent en wijkmanager effectief kunnen sturen op veiligheid in iedere wijk.
- **Jongerenwerkers op straat:** We breiden het aantal jongerenwerkers uit, vooral op plekken waar vaker problemen zijn. Zij werken nauw samen met scholen en de wijkagent om jongeren tijdig de juiste begeleiding te geven.
- **Zware criminaliteit hard aanpakken:** We controleren strenger op verborgen criminaliteit in onze wijken (zoals drugshandel of witwassen). We gebruiken de wet (Wet Bibob) actiever om te voorkomen dat criminelen misbruik maken van gemeentelijke vergunningen.
- **Veilig op internet:** We geven voorlichting over digitale fraude (zoals nep-mailtjes of WhatsApp-oplichting) en helpen kwetsbare groepen, zoals ouderen, om veilig te internetten.
- **Melden makkelijker maken:** Met de campagne “Zie, hoor en meld” maken we duidelijk waar inwoners of ondernemers verdachte of onveilige situaties, zorgen of wensen snel en veilig kunnen doorgeven.
- **Natuurbranden:** We zetten in op preventie en snelle reactie bij bos- en natuurbranden, samen met bewoners en de brandweer. Ook ondersteunen we burgerinitiatieven op dit terrein.
- **Veiligheid meewegen in ruimtelijke keuzes:** Bij woningbouw en gebiedsontwikkeling toetsen we plannen nadrukkelijk op sociale veiligheid, bereikbaarheid voor hulpdiensten, overzichtelijkheid van de openbare ruimte en de robuustheid van vitale infrastructuur. Zo bouwen we niet alleen meer woningen, maar ook veilige en toekomstbestendige buurten.

4 Gemeente in verbinding

4.1 Samen plannen maken

Ambitie

In Zeist maken we de plannen voor onze dorpen en buurten het liefst samen met inwoners en ondernemers. We willen hen eerder, duidelijker en beter betrekken bij projecten die hun eigen straat of leefomgeving raken. Bij participatie maken we vooraf helder hoeveel invloed inwoners hebben en hoe hun inbreng zichtbaar wordt meewogen. Daarbij luisteren we nadrukkelijk niet alleen naar de inwoners die het hardst roepen of die de weg naar het gemeentehuis al goed weten te vinden. We willen juist óók de stem horen van het 'stille midden': mensen die druk zijn met hun gezin, werk of zorg, die wellicht van nature minder mondig zijn of die de taal nog niet zo goed spreken.

Meedenken en meedoen (participatie) is onze vaste manier van werken. We vinden het belangrijk dat de samenleving invloed heeft op hun directe leefomgeving, of het nu gaat om nieuw groen, verkeersveiligheid of de inrichting van een speelplek. De gemeenteraad neemt uiteindelijk de formele besluiten, maar we zorgen er altijd voor dat inbreng vanuit de samenleving eerlijk en open wordt meegewogen in die keuze.

Uitgangspunten

- Open en duidelijk vooraf: Als we om de mening of hulp van de samenleving vragen, vertellen we vooraf altijd open wat het doel is, hoeveel invloed men precies heeft en wie uiteindelijk de beslissing neemt. Zo weet iedereen altijd waar men aan toe is.
- Iedereen praat mee: We wachten niet af tot mensen naar ons toekomen, maar we zoeken hen actief op in hun eigen buurt, op school of bij de sportclub, in begrijpelijke taal zonder ingewikkeld jargon.
- Ruimte voor de buurt: De buurtbewoners hebben vaak goede ideeën over wat er speelt in hun wijk. We geven hen de ruimte en het vertrouwen om zelf plannen te maken én uit te voeren (uitdaagrecht).
- Betrokken van begin tot eind: Meedenken stopt niet nadat de gemeenteraad een besluit heeft genomen. De samenleving blijft ook betrokken bij de daadwerkelijke uitvoering van de plannen in hun straat.
- Maatwerk per wijk: Niet elke wijk heeft hetzelfde nodig. Sommige buurten zijn al enorm goed georganiseerd, andere buurten hebben juist wat extra hulp van de gemeente nodig om initiatieven van de grond te krijgen.

Wat gaan we doen?

- **Een helder verslag bij besluiten:** Voordat de gemeenteraad een besluit neemt over een plan, maken we een duidelijk en openbaar overzicht (een logboek). Hierin staat wie er zijn betrokken, welke belangen er spelen, wat er met hun ideeën is gedaan en welke lastige keuzes we moesten maken.
- **De buurt in:** Om juist de minder zichtbare inwoners te bereiken, komen we naar buiten toe. We organiseren straatgesprekken en bezoeken buurthuizen, scholen, ondernemers en geloofsgemeenschappen op momenten dat men daar toch al aanwezig is.
- **Zelf aan de slag met buurtbudgetten:** We breiden het 'buurtbudget' verder uit. Heeft een buurt een goed idee voor hun straat? Dan krijgt zij daarvoor de ruimte en de middelen. We maken het hen daarbij niet onnodig moeilijk met regeltjes.
- **Van proef naar vaste prik:** We hebben de afgelopen jaren veel geëxperimenteerd met nieuwe manieren van meepraten. De manieren die goed blijken te werken, maken we nu onderdeel van de manier waarop onze ambtenaren werken. We behouden en verankeren wat werkt en houden een open vizier voor nieuwe manieren.
- **Inwonersraden en panels:** Bij grote, ingewikkelde onderwerpen zetten we doelgericht instrumenten in zoals een 'burgerberaad' of een jongerenpanel. Een groep (gelote) inwoners mag zich dan grondig in een onderwerp vastbijten en de gemeente van zwaarwegend advies voorzien.

4.2 Een open en betrouwbaar bestuur

Ambitie

We willen een gemeente zijn waar de samenleving op kan vertrouwen. Een bestuur dat transparant is, dicht bij hen staat en duidelijke keuzes durft te maken. Besturen doen we namelijk niet alleen vanuit het gemeentehuis, maar mét onze inwoners, ondernemers, de gemeenteraad en onze maatschappelijke partners. We willen open en duidelijk uitleggen wat de rol is van zowel de gemeenteraad als de gemeentelijke organisatie bij het oplossen van maatschappelijke problemen en waarom we bepaalde keuzes maken. We luisteren goed naar feedback en wegen alle belangen zorgvuldig af. Zelfs als we iemand uiteindelijk geen gelijk kunnen geven, willen we dat diegene zich serieus genomen en gehoord voelt.

De basis van ons bestuur in Zeist is goed, maar we leggen de lat voor de komende jaren hoger. We willen inwoners nog meer betrekken bij besluiten, onze plannen nog begrijpelijker uitleggen en de controlerende rol van de gemeenteraad verder versterken. Zo bouwen we samen aan een overheid die niet alleen besluiten neemt, maar vooral verbindt.

Uitgangspunten

- **Open en duidelijk:** We zijn transparant over hoe besluiten tot stand komen. We laten altijd duidelijk zien welke verschillende belangen we hebben meegewogen in onze uiteindelijke keuze.
- **Evenwichtige besluitvorming:** We willen versnelling op urgente vraagstukken, met een zorgvuldig proces en oog voor draagvlak.
- **Ruimte voor ideeën:** We geven inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties het vertrouwen en de ruimte om zélf verantwoordelijkheid te nemen voor hun directe leefomgeving.
- **Iedereen doet ertoe:** We luisteren niet alleen naar de inwoners die vanzelf al meepraten. We doen actief ons best om ook de stem te horen van jongeren, huurders, ondernemers en inwoners uit het 'stille midden'.

Wat gaan we doen?

- **Meteen vanaf de start meepraten:** We vragen indien mogelijk de samenleving direct aan de voorkant om mee te denken, zodat hun ideeën ook écht nog verschil kunnen maken. We zijn helder in wat kan en wat niet kan.
- **Begrijpelijke keuzes:** We gaan duidelijker communiceren. In heldere, dagelijkse taal leggen we uit wat we beslissen en waarom we dat doen.
- **Het betrekken van de gemeenteraad:** Bij grote ruimtelijke of financiële dossiers leggen we de gemeenteraad tijdig verschillende varianten of scenario's voor.
- **Democratische vernieuwing:** We ontwikkelen met de gemeenteraad een agenda democratische vernieuwing, waarbij we ook mogelijke toekomstige typen akkoorden onderzoeken.

- **Inwoners aan het stuur:** We bouwen verder aan manieren waarop de samenleving direct invloed heeft, zoals de inwonersadviescommissies, de 'burgerberaden' en buurtbudgetten. Heeft een buurt een goed idee en wil zij de uitvoering zélf regelen? Dan geven we hen daar met duidelijke spelregels de ruimte voor.
- **Naar buiten:** Om te zorgen dat álle groepen inwoners gehoord worden, maken we meedenken veel makkelijker en laagdrempeliger. We zoeken de samenleving actief op in eigen wijk of online, op momenten dat het hen uitkomt.
- **Jongeren:** We betrekken jongeren en de jongerenraad structureel en vroegtijdig bij beleid dat hun toekomst raakt. Elke groep acht bezoekt gemeentehuis.
- **Helderheid over samenwerking in de regio:** Veel belangrijke onderwerpen (zoals zorg, jeugdhulp of energie) pakken we samen met onze buurgemeenten op. Omdat die besluiten soms wat verder weg lijken te staan, gaan we veel opener communiceren over wat we in de regio doen en hoe we daarin opkomen voor de belangen van Zeist.

4.3 Een behulpzame overheid

Ambitie

We willen een gemeente zijn waar de samenleving op kan bouwen. Een overheid die toegankelijk, menselijk en betrouwbaar is. Voor ons staat één ding voorop: de gemeente is er voor de samenleving, en niet andersom. Of men nu een dakkapel wil bouwen, een vraag heeft over een uitkering of een goed idee heeft voor een buurt; we willen hen snel, duidelijk en behulpzaam te woord staan.

We beseffen heel goed dat niet iedereen hetzelfde is. Soms is een standaardoplossing prima, maar vaak is er behoefte aan een persoonlijk gesprek. Daarom zorgen we voor een overheid die echt met de samenleving meedenkt en hen niet van het kastje naar de muur stuurt. We gaan onze werkwijze vernieuwen en verbeteren: minder ingewikkelde procedures, snellere antwoorden en vooral véél meer aandacht voor de mens achter de vraag.

Uitgangspunten

- De menselijke maat: We kijken niet alleen strak naar de regeltjes, maar we kijken naar de situatie van de mens. Als dat nodig is, leveren we maatwerk.
- Eenvoudige toegang tot hulp: Zeker voor mensen met geldzorgen of inwoners in een kwetsbare positie, moet hulp makkelijk en snel bereikbaar zijn. We wachten niet af tot problemen zich opstapelen.
- Digitaal én persoonlijk: We maken online zaken regelen makkelijker, maar we houden de deur áltijd open. Een persoonlijk gesprek aan de balie of door de telefoon blijft altijd mogelijk voor wie dat prettig vindt of digitaal minder vaardig is.
- Begrijpelijke taal: Iedereen heeft recht op een overheid die helder communiceert. We schrijven en spreken in begrijpelijke, dagelijkse taal.
- Ruimte voor onze medewerkers: Onze medewerkers krijgen het vertrouwen en de ruimte om buiten de gebaande paden met de samenleving mee te denken naar een oplossing.

Wat gaan we doen?

- **Regels schrappen en versimpelen:** We lopen onze eigen regels na en schrappen wat onnodig ingewikkeld is. Zo maken we het aanvragen van bijvoorbeeld vergunningen of toeslagen een stuk overzichtelijker en sneller.
- **Een vast aanspreekpunt voor plannen:** Wij willen dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij ruimtelijke initiatieven een aanspreekpunt krijgen.
- **Beter en sneller bereikbaar:** We zorgen ervoor dat iedereen snel een reactie krijgt op hun vragen, of zij nu een e-mail sturen, bellen of even binnenlopen op het gemeentehuis.

- **Brieven die iedereen wél begrijpt:** We gaan onze brieven, e-mails en website aanpassen naar 'Direct Duidelijk' Nederlands. Zo weet iedereen altijd precies waar men aan toe is.
- **Niet verdwalen in loketten:** Als een vraag eigenlijk bij een andere organisatie hoort (zoals de sociale dienst of een zorgpartner), zorgen wij achter de schermen voor een goede overdracht. Zo raakt niemand meer verdwaald tussen verschillende loketten.

4.4 Slim en veilig digitaal

Ambitie

De wereld om ons heen wordt in een razend tempo digitaal. Dat biedt kansen om mensen sneller, beter en persoonlijker te helpen, maar het brengt ook uitdagingen met zich mee. We willen een gemeente zijn die gebruikmaakt van nieuwe technologie, maar waarbij de mens áltijd centraal blijft staan. Techniek of het verzamelen van data is voor ons nóóit een doel op zich. Het is een handig hulpmiddel om problemen in de wijk of in de zorg beter te begrijpen en op te lossen.

We vinden het van het grootste belang dat de samenleving de digitale overheid kan vertrouwen. Privégegevens zijn bij ons in veilige handen en we waken ervoor dat we als gemeente niet te afhankelijk worden van grote commerciële techbedrijven. Tot slot laten we niemand achter: wie moeite heeft met computers, smartphones of het internet, kan in Zeist áltijd blijven rekenen op toegankelijke en menselijke hulp.

Uitgangspunten

- Iedereen kan digitaal meedoen: Zeist is een toegankelijke gemeente. We maken onze websites en digitale diensten zo simpel mogelijk. Als online meedoen niet lukt, zorgen we altijd voor een goed en persoonlijk alternatief.
- De mens behoudt de leiding: We gaan aan de slag met nieuwe technieken, zoals kunstmatige intelligentie (AI). Maar we spreken af dat de mens áltijd de leiding en de eindcontrole houdt. Een computer neemt in Zeist nooit zelfstandig een besluit.
- Baas in eigen digitale huis: We willen zelf de baas blijven over onze systemen (digitale onafhankelijkheid). We bewaken onze publieke waarden, zoals transparantie en privacy, en zorgen dat we niet volledig overgeleverd zijn aan de grote, wereldwijde techbedrijven. Om die reden stimuleren we het gebruik van open standaarden en hebben we de ambitie om als gemeente voorop te lopen. Daarmee zetten we deze periode concrete stappen op weg naar digitale onafhankelijkheid.
- Problemen oplossen, niet zomaar data verzamelen: We gebruiken gegevens (data) alléén om specifieke, maatschappelijke vraagstukken beter aan te pakken. Bijvoorbeeld om sneller te zien waar in de wijk extra zorg of veiligheid nodig is.
- Lokaal talent benutten: Voor vernieuwende, digitale oplossingen kijken we altijd eerst naar wat onze eigen, lokale ondernemers en techbedrijven kunnen bieden.

Wat gaan we doen?

- **Inzicht in onze digitale onafhankelijkheid:** We gaan precies in kaart brengen welke computerprogramma's en systemen de gemeente allemaal gebruikt. Waar mogelijk stappen we over op systemen die onze onafhankelijkheid en veiligheid vergroten. We werken hierin actief samen met andere overheden.

- **Veilig en handig gebruik van AI:** We gaan kunstmatige intelligentie (AI) inzetten om onze dienstverlening te verbeteren. Denk aan het sneller en makkelijker vindbaar maken van informatie voor inwoners, of het helpen van onze medewerkers bij administratief werk. We hanteren hierbij zeer strenge spelregels voor privacy en transparantie en hebben oog voor de dilemma's die samenhangen met het verantwoord gebruik van AI.
- **Samenwerken met Zeister bedrijven:** We betrekken lokale ondernemers en gespecialiseerde bedrijven uit de buurt veel actiever bij onze digitale uitdagingen. Zij kunnen vaak snel en gericht met ons meedenken. Dat levert goede oplossingen op en het is direct een mooie stimulans voor onze lokale economie.
- **Effectiever sturen in de wijk:** We gaan informatie en gegevens beter met elkaar combineren (binnen de strenge privacywetgeving). Zo krijgen we sneller inzicht in waar knelpunten ontstaan, bijvoorbeeld in het sociaal domein (zoals stijgende jeugdzorg) of bij grote ruimtelijke plannen.
- **Digitale veiligheid en privacy voorop:** We blijven onverminderd hard werken aan onze wettelijke taken op het gebied van digitale veiligheid en gegevensbescherming. De samenleving vertrouwt erop dat hun gegevens bij de gemeente achter stevige, digitale sloten liggen.

4.5 Gezonde en eerlijke financiën

Ambitie

Het huishoudboekje van de gemeente Zeist moet kloppen. We gaan heel zorgvuldig en verantwoord om met belastinggeld. Tegelijkertijd willen we niet stilstaan. Om onze dorpen en wijken mooi en leefbaar te houden, is het noodzakelijk dat we blijven investeren in woningen, onze natuur en fijne voorzieningen. We beseffen heel goed dat we een euro maar één keer kunnen uitgeven; we realiseren ons dat we de komende jaren te maken zullen hebben met financiële onzekerheid. Daarom gaan we de komende jaren scherpere keuzes maken; we kunnen helaas niet alles tegelijk doen.

Bij alles wat we beslissen, letten we erop dat de lasten eerlijk en betaalbaar blijven. Zeker voor inwoners met een kleinere portemonnee kan een lastenverzwaring hard aankomen. We maken realistische plannen en zorgen ervoor dat we de financiële rekening niet doorschuiven naar de toekomst.

Uitgangspunten

- Niet meer uitgeven dan er binnenkomt: We geven geen geld uit dat we niet hebben. Zo houden we de gemeente financieel gezond en voorkomen we onvoorziene tekorten.
- Eerlijk en betaalbaar: De belastingen en heffingen moeten redelijk zijn en passen bij wat inwoners kunnen dragen. Als we helaas toch moeten bezuinigen, dan ontzien we kwetsbare inwoners zoveel mogelijk.
- Duidelijke prioriteiten: We kiezen bewust waaraan we ons geld besteden. Grote, urgente problemen in onze gemeente krijgen voorrang; andere plannen moeten we soms uitstellen of wat eenvoudiger maken.
- Open en begrijpelijk: We vertellen eerlijk, voorspelbaar en in duidelijke taal waar ons geld naartoe gaat.

Wat gaan we doen?

- **Een kloppend huishoudboekje:** We zorgen voor een realistische begroting en houden scherp in de gaten of er financiële risico's op de loer liggen.
- **Zuinig op ons geld:** We gaan zorgvuldig om met onze financiële middelen en kijken kritisch naar onze lasten. We zien een OZB-verhoging niet als een doel op zich, maar lastenverhoging kan onderdeel uitmaken van het sluitend krijgen van de begroting.
- **In gesprek over de spaarpot:** We gaan in de gemeenteraad een fundamenteel en open gesprek voeren over de spaarpot (de reserves) van de gemeente.

- **De zorg anders organiseren:** De kosten voor zorg en ondersteuning stijgen flink. We gaan hierin een beweging maken: in plaats van zware, dure zorg in te kopen, gaan we vaker kijken naar andere oplossingen dichtbij in de wijk. Omdat we snappen dat dit een grote verandering is, nemen we de samenleving hier de komende tijd zorgvuldig in mee en leggen we duidelijk uit waarom we dit doen.
- **Zichtbaar resultaat:** We maken nog inzichtelijker waar ons geld precies naartoe gaat en welke keuzes we daarin maken. Zo kan de samenleving volgen wat de gemeente met belastinggeld doet.

Bijlage

portefeuilleverdeling

Portefeuilles worden in het constituerend overleg van het college nader gepreciseerd.

Joyce Langenacker

Burgemeester

- Openbare orde en veiligheid
- Toezicht en Handhaving (APV, BOA's)
- Inwonersparticipatie en communicatie
- Democratische vernieuwing
- Weerbaar bestuur
- (Regionale) samenwerking (MRU-west, M50, VNG)
- Organisatieontwikkeling en Personeel en organisatie
- Herdenkingen: Holocaust, 4/5 mei, slavernijverleden
- Vergunningen Horeca en Evenementen
- Participatie in relatie tot bestuurlijke vernieuwing
- Vluchtelingenopvang

Melody Deldjou Fard (PRO)

Wethouder

- Werk en Inkomen
- Bestaanszekerheid
- WMO Welzijn
- Asiel en Integratie
- Volkshuisvesting
- Kunst en Cultuur
- Dierenwelzijn
- Wijk: Zeist-Noord
- Projecten: Vollenhove Vooruit, Staatsliedenkwartier

Angèle Welting (D66)

Wethouder

- Onderwijs
- Jeugd
- Sport en Bewegen
- Ruimtelijke Ordening
- Taal
- Gezondheid
- Coördinerend wethouder buurt- en wijkgericht werken
- Wijk: Zeist-West
- Projecten: PGGM, Eikenstein, Driebergen-Zeist, KNVB

Walter van Dijk (VVD)

Wethouder

- Financiën
- Economie
- Recreatie en Toerisme
- Cultureel Erfgoed
- Grondzaken en Vastgoed
- Digitalisering
- Wijk: Zeist-Centrum / Den Dolder / Bosch en Duin / Huis ter Heide
- Projecten: Herontwikkeling WA-Hoeve, Nieuwe Verbindingen Den Dolder, Gebiedsvisie Markt, Dijnselburg, Huis ter Heide West en Zuid, Gebiedsontwikkeling van Amersfoort (A) tot Zeist (Z) inclusief Hart van de Heuvelrug

Julian Wassink (ChristenUnie-SGP)

Wethouder

- Duurzaamheid en Energietransitie
- Beheer en Ontwikkeling Openbare Ruimte
- Mobiliteit en Parkeren
- Natuur en Biodiversiteit
- Dienstverlening (incl. Wet Open Overheid)
- Circulaire Samenleving
- Begraafplaats & Crematorium Zeister Bosrust
- Wijk: Zeist-Oost en Austerlitz

Uitgave

20 mei 2026

Gemeentehuis

Het Rond 1, Zeist

Contact

www.zeist.nl/contact

